

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG
2500EA20017

**Directoraat-Generaal
Volkshuisvesting en
Bouwen**

Directie Bouwen en Energie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onze referentie
2025-0000684965

Datum 28 januari 2026
Betreft Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Kemperman
(FVD) inzake belangenverstrengeling kwaliteitsborging
bouwen

Uw referentie
179065U

In de bijlage bij deze brief beantwoord ik de concrete schriftelijke vragen van het lid Kemperman (FVD) inzake belangenverstrengeling kwaliteitsborging bouwen. De vragen zijn ingezonden op 4 december 2025.

Maar allereerst wil ik van de gelegenheid gebruik maken om nader in te gaan op de motie van het lid Kemperman c.s., die uw Kamer op 16 december 2025 heeft aangenomen.¹ In de motie vraagt uw Kamer om de werking van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb) niet verder uit te breiden en om uiterlijk in maart van dit jaar een evaluatie aan uw Kamer toe te sturen.

Zoals vóór inwerkingtreding van de Wkb met uw Kamer afgesproken stuur ik u nog vóór de zomer de (tussen)evaluatie over de jaren 2024 en 2025 toe, die op dit moment door Arcadis wordt uitgevoerd. Ik hecht eraan om u een zo volledig en betrouwbaar mogelijk tussenbeeld te geven van werking van het stelsel. De dataverzameling onder opdrachtgevers, aannemers en gemeenten loopt tot begin maart door én de informatie van de Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (de toezichthouder op het stelsel, hierna: TloKB) is pas medio maart beschikbaar. Hierna worden de gegevens van de schriftelijke enquête door de onderzoeker gebundeld en gevalideerd in diverse ervaringssessies met betrokken partijen. Vervolgens worden de onderzoeksresultaten vastgelegd in een monitorings-rapportage, die wordt besproken met de Begeleidingsgroep Monitoring en Evaluatie Wkb onder leiding van een onafhankelijke voorzitter, waarna mogelijk aanpassingen benodigd zijn om de rapportage af te ronden. Gezien de doorlooptijd van deze processen is het niet mogelijk u de evaluatie eerder dan mei te doen toekomen.

Uitbreiding van de werking van de Wkb naar verbouwactiviteiten is, zoals eerder aangegeven, op dit moment niet aan orde.² Met de VNG is afgesproken dat eventuele verdere uitbreiding naar gevolgklassen 2 en 3 niet eerder zal plaatsvinden dan 5 jaar na inwerkingtreding. Hiervoor zal de formele wetsevaluatie in 2027 de inhoudelijke basis moeten vormen.

Tot slot wil ik benadrukken dat er niet alleen negatieve signalen over de wkb zijn. Zo heeft de Toelatingsorganisatie afgelopen najaar via regiotour praktijkervaring heeft opgehaald. Deelnemers aan de regiotour gaven aan, naast de veranderingen

¹ Kamerstukken I, 2025-26, 36 725 XXII, D

² Kamerstukken I, 2023/24, 34 453 AX

in werkwijzen en processen, bouwen onder kwaliteitsborging ook als positief te ervaren.

**Directoraat-Generaal
Volkshuisvesting en
Bouwen**
Directie Bouwen en Energie

De steun voor het stelsel blijkt uit de brief die de coalitie 'Bouwen met vertrouwen', bestaande uit onder andere de Vereniging Kwaliteitsborging Nederland, WoningbouwersNL, Woningborg en de Aannemersfederatie Nederland en gesteund door de Stichting Waarborgfonds Koopwoningen, vorige week aan de informateur en formerende partijen hebben gestuurd. In de brief benoemen de auteurs een aantal verbeteringen die zij als gevolg van de Wkb constateren; een stijgende bouwkwaliteit, een voorspelbaarder bouwproces, vermindering van faalkosten, het ontlasten van gemeenten en het sneller opleveren van projecten. De ondertekenaars geven aan dat de Wkb daarmee – mits goed toegepast – een versneller van de woningbouw is.

Onze referentie
2025-0000684965

Deze ervaringen bieden inzicht in de ervaringen met de Wkb, maar zijn geen finaal oordeel over de werking van het stelsel. Dit volgt uit de wetsevaluatie in 2027. De resultaten van de tussenevaluatie worden met alle betrokken partijen besproken, waarbij zowel de positieve als de negatieve inhoudelijk onderbouwde ervaringen worden meegenomen. Op basis daarvan worden de benodigde vervolgstappen ingezet. Het nieuwe kabinet zal de uitkomsten hiervan terugkoppelen in een begeleidende brief bij de rapportage.

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Mona Keijzer

Antwoorden op Kamervragen van het Lid Kemperman

**Directoraat-Generaal
Volkshuisvesting en
Bouwen**
Directie Bouwen en Energie

De Kamervragen zijn gebaseerd op een signaal van een betrokkene in het Wkb-stelsel. Het is van belang om allereerst kort in te gaan op de rolverdeling van partijen in het stelsel.

Onze referentie
2025-0000684965

Bij de inrichting van het stelsel is aangesloten bij het kabinetsstandpunt certificatie en accreditatie in het kader van overheidsbeleid.³ In overeenstemming met het kabinetsstandpunt is bij de uitwerking van het stelsel gekozen voor een wettelijk verankerde conformiteitsbeoordeling van bouwwerken door een onafhankelijke en deskundige instantie. In het stelsel van kwaliteitsborging wordt deze rol uitgevoerd door de instrumentaanbieders. Zij ontwikkelen een toetsingsmethodiek – een instrument voor kwaliteitsborging – waarmee kan worden aangetoond dat bouwwerken in gevolgklasse 1 voldoen aan de eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (hierna: Bbl). Zij doen dit binnen de in het Besluit kwaliteit leefomgeving vastgelegde regels. Alvorens een instrument voor kwaliteitsborging mag worden toegepast beoordeelt de TloKB of aan alle wettelijke vereisten is voldaan. Hierbij wordt ook beoordeeld op welke wijze de instrumentaanbieder toeziet op de naleving van het instrument door de kwaliteitsborger. De TloKB is ook de toezichthouder op het stelsel en is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving, eventuele bestuursrechtelijke interventies, en daarmee het bewaken van publieke belangen.

Door het stelsel getrapt in te richten met de TloKB als publiekrechtelijk 'slot op de deur' wordt dubbel werk voorkomen en is sprake van een heldere taakverdeling. De wijze van inrichting van het Wkb-stelsel is daarmee qua toezichtstructuur vergelijkbaar met bijvoorbeeld met de Algemene Periodieke Keuring voor motorvoertuigen, waar de RDW keurmeesters aanwijst en daar op zelf toezicht op houdt.

Vraag 1:

Bent u bekend met deze brief, waarin de schrijver zorgen uit over de (mogelijke) schijn van belangenverstrengeling inzake de Wkb?

Antwoord 1:

Ja.

Vraag 2:

Bent u voornemens hier serieus aandacht aan te schenken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke acties onderneemt u naar aanleiding van deze brief?

Antwoord 2:

Ik herken niet het beeld, dat er sprake is van (schijn van) belangverstrengeling bij enkele ambtenaren, die betrokken zijn bij (de totstandkoming en monitoring) van de Wkb.

Uiteraard schenk ik serieus aandacht aan alle onderbouwde signalen over de Wkb die ik van partijen en deelnemers ontvang. Vanuit het Wkb-overleg, het maandelijkse overleg op landelijk niveau tussen de bouwsector, kwaliteitsborgers, het bevoegd gezag, de TloKB en mijn ministerie, wordt ook nadrukkelijk

³ [Kamerstukken II, 2015-16, 29 304, nr. 6](#)

opgeroepen om specifieke signalen door te geven ter nadere beschouwing. Partijen weten elkaar daar te vinden. Daarbij is het wel steeds van belang vast te stellen, dat het gaat om concreet onderbouwde signalen en casussen, zodat deze adequaat te onderzoeken en te verifiëren zijn. Meningingen of standpunten zonder onderbouwing over het wettelijke stelsel moeten hiermee niet worden vermengd.

**Directoraat-Generaal
Volkshuisvesting en
Bouwen**
Directie Bouwen en Energie

Het stelsel is, zoals hiervoor toegelicht, getrapt ingericht: het publieke toezicht op de kwaliteitsborging vindt plaats door de TloKB op de instrumentaanbieder en vervolgens door de instrumentaanbieder op de kwaliteitsborger. In aanvulling hierop ziet de TloKB toe op de werking van het stelsel in brede zin door bij 5% van de projecten op de bouwplaats de kwaliteit te verifiëren.

Onze referentie
2025-0000684965

Vraag 3:

Op welke termijn onderneemt u deze acties?

Vraag 4:

Kunt u de Kamer van uw acties op de hoogte stellen en haar informeren over uw bevindingen?

Vraag 5:

Wanneer uw bevindingen, naar aanleiding van een onderzoek naar de (schijn van) belangenverstrengeling, aanleiding geven tot zorgen of twijfel over eerdere berichtgeving over de werking van de Wkb door deze ambtenaar of ambtenaren, kunt u dan aangeven wat uw verdere acties zijn ten aanzien van de werking van deze wet?

Antwoorden 3 t/m 5:

Zoals aangegeven in mijn antwoord op uw tweede vraag herken ik de (schijn van) belangenverstrengeling niet. Daarom zie ik dit moment geen redenen om hiernaar nader of extra onderzoek te doen. Ik vertrouw op de professionaliteit, deskundigheid en integriteit van TloKB. Daarnaast begrijp ik uit contact met de TloKB dat instrumentaanbieders ook nadrukkelijk op hun taak en rol worden aangesproken. Het stelsel krijgt daarmee, ook wat betreft toezicht en handhaving, de robuuste vorm die beoogd is.

Tot slot is het toezicht een nadrukkelijk onderdeel van de monitoring en evaluatie van het stelsel. In het eerste kwartaal van dit jaar zal de TloKB haar jaarverslag zal publiceren, met daarin het jaaroverzicht de werking van het stelsel. Mochten hieruit of uit de bredere monitoring en (tussen)evaluatie door Arcadis lacunes in het stelsel aan het licht komen dan zal ik deze samen met de andere partijen in het stelsel adresseren en zo nodig voorbereidingen treffen om de regelgeving hierop aan te passen.

Vraag 6:

Kunt u, vanwege het belang van het onderwerp, deze vragen met voorrang beantwoorden?

Antwoord 6:

Ja.

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000685110

Datum
8 januari 2026

Opgesteld door

Samengewerkt met
TloKB

Bijlage(n)
0

Aan
Van

De minister van VRO
De dgVB

nota

Beantwoording schriftelijke vragen EK over de Wkb
december 2025

Aanleiding

Naar aanleiding van een brief van een burger heeft het Eerste Kamerlid Kemperman zes vragen gesteld over de (schijn van) belangenverstrengeling ten aanzien van enkele ambtenaren die betrokken zijn bij (de totstandkoming en monitoring van) de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Met bijgaande brief beantwoordt u deze vragen.

U reageert in de brief tevens op de op 16 december 2025 aangenomen motie van de Eerste Kamer, die oproept de Wkb niet uit te breiden en in maart 2026 een evaluatie van de Wkb aan de Kamer te sturen.

Geadviseerd besluit

Kennis te nemen van de inhoud, akkoord te gaan met de antwoorden en de brief aan de Voorzitter van de Eerste Kamer te ondertekenen.

Kern

Voorafgaand aan de beantwoording van de Kamervragen geeft u in de brief naar aanleiding van de motie van het lid Kemperman c.s. aan dat – zoals eerder gecommuniceerd – op dit moment uitbreiding van het stelsel van kwaliteitsborging niet wordt voorbereid. Verder gaat u in op de toezegging dat u een tussenevaluatie aan de Eerste kamer zult sturen medio dit jaar. Gezien de termijn van informatieverzameling over in 2025 uitgevoerde projecten en de beschikbaarheid van informatie vanuit de toezichthouder (TloKB) is het niet mogelijk om al in maart een evaluatie gereed te hebben. De formele wetsevaluatie volgt in 2027; zoals in de toelichting op de wet aangegeven, drie jaar na inwerkingtreding.

In antwoord op de vragen van het lid Kemperman informeert u de EK dat u alle concreet onderbouwde signalen serieus neemt, om hier eventueel lering uit te trekken. De brief van de burger bevat helaas geen concrete signalen. Hierbij wordt wel de werking van controle op naleving en het toezicht daarop, zoals dit is beoogd door de wetgever, in twijfel getrokken. Het WKB-stelsel is echter ingericht op een vergelijkbare wijze als andere publiek-private stelsels met een zelfstandig bestuursorgaan als publieke toezichthouder op het private deel van het stelsel.

Toelichting

De brief van de burger waar de Eerste Kamer u over bevraagt, is behalve aan de Eerste Kamer, ook aan diverse andere partijen verzonden en via social media

gedeeld. De briefschrijver is als zelfstandig adviseur werkzaam voor gemeenten op het gebied van bouwtoezicht en was dat tot voor kort ook op gebied van kwaliteitsborging. Hij geeft in zijn brief aan dat er een schijn van belangenverstrengeling ontstaat als er sprake is van getrappt toezicht; alle private partijen hebben een financieel belang bij degene waarop ze toezicht houden. In de beantwoording geeft u aan dat deze wijze van vormgeving van toezicht en handhaving aansluit bij wat gangbaar is in de Nederlandse context en dat het toezicht naleving stimuleert.

Een belangrijke taak is daarbij weggelegd voor het publieke stelseltoezicht door de Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (ZBO). Deze nieuwe toezichthouder voert het toezicht uit langs de lijnen zoals beschreven in het door de TloKB gepubliceerde toezichtskader. Onlangs heeft dit er toe geleid, dat een instrumentaanbieder WKB een kwaliteitsborger formeel heeft gewaarschuwd. Deze waarschuwing is opgenomen in het publieksregister op de website van de Toelatingsorganisatie, zodat initiatiefnemers van de nieuwbouw hiervan kennis kunnen nemen. Deze kwaliteitsborger zal op korte termijn met een verbeterplan moeten komen en daar concreet naar handelen, om verdere stappen te voorkomen.

U geeft in de brief aan alleen met concreet onderbouwde signalen aan de slag te kunnen. Concrete actie ondernemen op niet uitgewerkte zorgen van de briefschrijver over (een schijn van) belangenverstrengeling, is niet reëel. Zeker niet als deze zorgen inherent gebaseerd worden op de reguliere wettelijke inrichtingskeuzen in het stelsel.

Tot slot is relevant te constateren dat Kamerleden alleen door negatieve sentimenten worden gevoed. In de sessies van de Regiotour van de Toelatingsorganisatie echter zijn afgelopen najaar ook veel positieve geluiden van aannemers, kwaliteitsborgers en gemeenteamttenaren naar voren gekomen. In die sessies is het gangbare beeld dat de nalevingscontroles door de borgers de kwaliteit van nieuwe bouwwerken vergroot. Tevens is door een coalitie van onder meer de Vereniging Kwaliteitsborging Nederland, WoningbouwersNL, Woningborg, de Aannemersfederatie Nederland en de Stichting Waarborgfonds Koopwoningen recent een brief aan de informateur en de formerende partijen gestuurd waarin ze aangeven dat kwaliteitsborging bijdraagt aan het versnellen van de woningbouw. De brief is als bijlage bij uw brief aan de Eerste Kamer gevoegd.

Politieke context

In de Eerste Kamer staat de Wkb vaak op de agenda.

Krachtenveld

De schrijver van de brief uit vaker dergelijke signalen aan ambtenaren van het ministerie en op LinkedIn. Deze signalen zijn echter niet gekoppeld aan concrete projecten, waardoor de bij de Wkb betrokken partijen deze signalen niet verder kunnen oppakken.

Communicatie

In Binnenlands Bestuur is begin december 2025 een artikel verschenen over de Wkb. Hierin uitten ambtenaren bouw- en woningtoezicht hun zorgen over de Wkb. Helaas is dit gedaan via een anonieme online-enquête, waardoor ook hier de link naar concrete projecten ontbreekt. U hebt in een reactie op het BB-artikel

Onze referentie
2025-0000685110

Datum
4 december 2025

opgeroepen om de signalen waar mogelijk te delen in de monitoring, die thans door Arcadis wordt uitgevoerd voor een integraal beeld.

[Ambtenaren zeer ontevreden over privatisering bouwtoezicht](#)

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
n.v.t.

[Redacted content]

Onze referentie
2025-0000685110
Datum
4 december 2025